

Отримано: 17 квітня 2018 р.

Прорецензовано: 29 травня 2018 р.

Прийнято до друку: 1 червня 2018 р.

e-mail: madam.korzh2017@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2018-2(70)-97-99

Корж О. Ю. Трудности аудирования у студентов факультета физического воспитания (на материале англоязычных новин телеканала „Euronews”). *Научные записки Национального университета «Острожская академия»: серия «Филология»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вып. 2(70), червень. С. 97–99.

УДК: 378.091.33-028.17:796.011.3-057.875:811.111(047.1):621.397.2

Корж Елена Юрьевна,

кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры иностранных языков,
Донецкий национальный университет имени Василия Стуса

ТРУДНОСТИ АУДИРОВАНИЯ У СТУДЕНТОВ ФАКУЛЬТЕТА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ НОВОСТЕЙ ТЕЛЕКАНАЛА „EURONEWS”)

У статті окреслено коло дослідників, які займаються вивченням проблеми проведення аудіювання у ВНЗ. Визначено тлумачення терміна „аудіювання”. Наголошено на тому, що в межах комунікативного підходу такий вид роботи зі студентами є особливо ефективним та пріоритетним. Звернено увагу й на те, що телевізійні новини каналу „Euronews” є хорошим навчальним матеріалом для проведення аудіювання у вищих навчальних закладах. Підкреслено, що для студентів факультету фізичного виховання обрано спортивні новини, що допоможуть у формуванні ініціомовної та професійної компетентності. Виконано спостереження за роботою студентів на занятті. Описано результати дослідження за рівнем складності щодо сприйняття слухачами самостійних частин англійської мови під час аудіювання. Зауважено, що перегляд телевізійних новин на заняттях сприяє формуванню навиків англомовного аудіювання, професійної та ініціомовної компетентності.

Ключові слова: професійно спрямоване аудіювання, професійна компетентність, ініціомовна компетентність, комунікативний підхід, комунікативна компетентність.

Корж Елена Юрьевна,

Кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры иностранных языков,
Донецкий национальный университет имени Василия Стуса

ТРУДНОСТИ АУДИРОВАНИЯ У СТУДЕНТОВ ФАКУЛЬТЕТА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ НОВОСТЕЙ ТЕЛЕКАНАЛА „EURONEWS”)

В статье очерчен круг исследователей, которые занимаются изучением проблемы проведения аудирования в ВУЗах. Определены толкование термина „аудирования”. Акцентируется внимание на том, что в рамках коммуникативного подхода такой вид работы со студентами является особенно эффективным и приоритетным. Обращается внимание на то, что телевизионные новости канала „Euronews” являются хорошим материалом для проведения аудирования в высших учебных заведениях. Подчеркивается, что для студентов факультета физического воспитания избрали спортивные новости, которые помогут при формировании иноязычной и профессиональной компетентности. Выполнено наблюдение за работой студентов на занятии. Описаны результаты исследования по уровню сложности касательно восприятия слушателями самостоятельных частей речи английского языка во время проведения аудирования. Указывается, что просмотр телевизионных новостей на занятиях способствует формированию навыков англоязычного аудирования, профессиональной и иноязычной компетентности.

Ключевые слова: профессионально направленное аудирование, профессиональная компетентность, иноязычная компетентность, коммуникативный подход, коммуникативная компетентность.

Olena Korzh,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Foreign Languages for Specific Purposes
Vasyi' Stus Donetsk National University

DIFFICULTIES IN LISTENING IN STUDENTS OF THE PHYSICAL TRAINING FACULTY (ON THE MATERIALS OF THE TV CHANNEL “EURONEWS”)

The article outlines a circle of scientists who are studying the issue of listening conducting in higher educational institutions. The scientific-methodological interpretation of the term “listening” has been determined. Great attention was paid to the communicative approach, which is a highly affective and prioritized way in listening training. It has been emphasized that the news of TV channel “Euronews” is an excellent resource of materials for full-time listening class as well as for a part of the lesson at higher education institutions. It is stressed that visualization of the text in the form of television messages positively affects the perception of English by Ukrainian students. Sports news was used as a material for listening to the students of the faculty of physical training. Lexis that caused difficulties in the process of listening was divided into several groups and analyzed. The results of the study have been also described depending on the level of difficulty of various language units perception. It has been noted that during watching the proposed English videos, the most difficult part of the speech for perception was a noun, and the simplest ones were pronouns and adverbs. The author supposes that the usage of TV channel “Euronews” materials contributes the formation of a prediction skill for further information, which, in turn, eases the process of English speech perception, especially if there is a new, unfamiliar lexis for listeners. Thus, TV channel news contributes not only to the formation of English-language listening skills but to formation of professional and multilingual competencies as well.

Key words: professionally oriented listening, professional competence, foreign language competence, communicative approach, communicative competence.

У межах сучасного процесу євроінтеграції вагомим значення для професійної освіти набуває вивчення молоддю англійської мови. Пріоритетним важелем стає комунікативний підхід, оскільки вміння безпосередньо спілкуватися з представниками англомовних країн, налагоджувати контакти з ними відкриває низку позитивних можливостей для розвитку української економіки.

О. Бочкарьова, Д. Бубнова, О. Тарнопольський, О. Сіваченко, В. Черниш, М. Білан та інші розробляють новітні методи та прийоми навчання в межах цього підходу. Однак проблема формування комунікативної компетентності студентів у межах дисципліни „Англійська мова за професійним спрямуванням” лишається недостатньо вивченою в педагогіці. Окремо зазначаємо, що все ще залишається актуальним та мало дослідженим і питання проведення аудіювання на матеріалі англомовних новин телеканалу „Euronews” як одного із ефективних способів засвоєння іноземної мови.

Мета дослідження – вивчення труднощів, які виникають у процесі аудіювання англійського мовлення у студентів факультету фізичного виховання в межах комунікативного підходу.

Під час проведення дослідження виникають такі завдання: визначити тлумачення терміна „аудіювання”; провести спостереження за роботою студентів факультету фізичного виховання під час прослуховування англомовних телевізійних повідомлень; визначити труднощі, які виникають під час аудіювання новин телеканалу „Euronews”; зазначити, які самостійні частини мови найскладніші для сприйняття; проаналізувати результати дослідження.

Матеріалом для статті є англомовні телевізійні новини каналу „Euronews”.

Для студентів факультету фізичного виховання знання англійської мови є край необхідним. Спортивні змагання, у яких бере участь молодь, часто проходять за кордоном. Щоб порозумітися із конкурсантами, знайти спільну мову із організаторами таких заходів, необхідно володіти іноземною мовою. Отож, комунікативний підхід до вивчення англійської мови тут відіграє неабияку роль.

Хочемо зауважити, що такі вчені, як Д. Бубнова, визначають пріоритетність аудіювання в процесі формування навиків іноземного мовлення, розглядаючи його як інструмент усного спілкування, як невід’ємну частину комунікації. При цьому вони спираються на його інформативність, професійну значущість та спонтанність [3].

Попри розмаїття тлумачень ми вважаємо, що аудіювання варто розглядати як „...складний розумовий процес сприйняття, розпізнавання і розуміння мови, що супроводжується активною переробкою інформації в зв’язку з наявним в аудитора лінгвістичним і прагматичним досвідом і оцінкою сприйнятої інформації” [1, с. 225].

Вагоме значення має проведення саме професійно спрямованого аудіювання, що спрямоване на удосконалення умінь та навичок на слух сприймати англомовні повідомлення, які безпосередньо пов’язані із майбутньою спеціальністю [2, с. 3].

Учені зауважують, що є два види аудіювання залежно від позиції слухача: 1) діалогічне мовлення, де реципієнт сам є мовцем і, певною мірою, може контролювати процес; 2) аудіювання, де слухач не бере безпосередньої участі в розмові, а отже, не впливає на її результат [3].

Діалогічне мовлення легше зрозуміти, оскільки тут усе залежить від темпу, теми розмови, емоційного забарвлення тощо. У процесі спілкування співрозмовника можна про щось перепитати, зупинити його, попросити пояснити ще раз чи дібрати інші фрази для порозуміння. Однак інколи трапляються ситуації, коли такі дії видаватимуться недоречними. Саме в цей момент стають у нагоді навички аудіювання, які обов’язково треба створювати та удосконалювати у студентів факультету фізичного виховання в контексті формування професійної компетентності.

Спортивні новини телеканалу „Euronews” можуть стати гарним матеріалом для проведення як повноцінного професійно спрямованого аудіювання на занятті, або як одну із вправ, використовуючи короткі повідомлення. Їхня тривалість варіює від 1 до 4 хвилини, що дає можливість викладачеві обрати необхідний матеріал для кожної окремої групи студентів відповідно до рівня знань англійської мови.

Слід зауважити, що візуалізація текстового матеріалу сприяє кращому усвідомленню інформації, а також її запам’ятовуванню. Дослідники вважають найлегшим те мовлення, яке збігається із зображенням [4, с. 92].

Для проведення аудіювання у студентів факультету фізичного виховання ми дібрали для перегляду спортивні новини телевізійного каналу „Euronews”. У ході роботи виникли труднощі із розумінням таких лексичних одиниць: 1) іноземні імена; 2) географічні назви; 3) цифри; 4) дати; 5) назви національностей; 6) назви посад; 7) назви організацій; 8) титули.

Найбільш складними для усвідомлення виявилися англомовні імена: *Cyril Maret, Natalie Powell, Nikoloz Sherazadishvili, Jianjun Zang, Charline Van Snick, Erika Miranda, Alexandra-Larisa Florian, Angelica Delgado, Sharafuddin Lutfillaev, Gusman Kyrgyzbayev, Nijat Shikhalizada, Marten van Riel, Taylor Spivey, Vicente Hernandez, Andreas Schilling, Spyros Capralos, Andre Myhrer, Mikaela Shiffrin, Felix Neureuther* тощо. Найлегшими для сприйняття є імена жителів країн близького зарубіжжя: *Toma Nikiforov, Irina Kindzerska, Alexander Roslyakov* та ін. Безперечно, це пов’язано із тим, що українські студенти часто чують такі наймення в повсякденному житті. З-поміж усіх імен найскладніші арабські, мешканців країн Далекого Сходу тощо: *Nahyan Bin Mubarak Al Nahyan, Noriaki Kasai, Ioannis Proios* та ін. Інколи схожіть імен на інші назви збиває глядачів із пантелику. Наприклад, дехто переплутав французьке ім’я Марсель (*Marcel Hirscher*) із французьким містом Марсель, що негативно позначилося на розумінні інформації.

Для спортивних новин притаманним є використання великої кількості імен. Англомовні імена, як правило, досить складно сприймаються вітчизняними студентами. Навіть якщо слухачі розуміють, що в повідомленні йдеться про конкретну особу, вони не можуть запам’ятати її ім’я. Ця інформація важка і, як правило, проходить повз їхню увагу.

У процесі аудіювання спортивних новин студенти часто не можуть перекласти деякі географічні назви. Труднощі викликають назви країн (*Spain, United Arab Emirates, Denmark, South Korea, Greece, Norway*) та міст (*Athens, Pyeongchang, Aspen*). Здебільшого це пов’язано із тим, що більшість слухачів не звикла до вимови цих географічних об’єктів. Однак є й такі, про існування яких студенти могли й зовсім не знати. Наприклад, *Pyeongchang* – місто в Південній Кореї. Зважаючи на те, що слухачі мають невисокий рівень володіння англійською мовою, стає зрозумілою причина несприйняття такої складної іноземної назви.

Якщо в процесі прочитання тексту, числа є найлегшими для розуміння, оскільки написані, як правило, арабськими цифрами, то під час аудіювання англомовних новин телеканалу „Euronews” вони становлять проблему для розуміння змісту висловлювання, тому що студенти часто занадто довго зосереджують на них увагу і пропускають іншу інформацію: *505 torchbearers, 466,6 points* та ін. Особливі труднощі викликає розуміння ваги (*78 kilograms, 90 kilograms*), довжини (*2,018 km*), часу (*0,08-second, 20 seconds*).

Дати також завжди важко сприймаються студентами (*2017, 2018, November 2012*).

У спортивних новинах часто використовуються назви національностей. Здебільшого студенти добре розуміють їхнє значення, але інколи вони теж викликають ускладнення: *Frenchman, Spaniard* тощо.

Складними для сприйняття є назви посад, оскільки слухачі лише інколи чуять їх на англійській мові: *Executive Director, Minister of Culture and Knowledge Development, the president and CEO of the Pyeongchang Organising Committee* та ін.

Студентам будь-яких спеціальностей завжди важко перекласти назви організацій (CEFC China Energy), особливо в потіці мовлення.

У процесі аудіювання виявилось, що труднощі викликають також різні титули (*his Highness Sheikh*), тому що вони не притаманні для жителів України.

Речення зі збиранням назв, що спричиняють такі ускладнення, дуже важко сприймаються студентами: „*In attendance at the event was his Highness Sheikh Nahyan Bin Mubarak Al Nahyan, Minister of Culture and Knowledge Development for the United Arab Emirates*” [5], „*On the men's side, Spaniard Vicente Hernandez was second and Andreas Schilling of Denmark finished third*” [7], „*Greece has handed over the Olympic Flame to South Korea in a ceremony in Athens for the 2018 Pyeongchang Winter Games*” [6] тощо.

Безперечно, ми зазначили не всі перешкоди, що виникають у процесі аудіювання, а тільки найголовніші. І вони мають неабиякий вплив на якість сприйняття інформації.

У цілому невеликий обсяг новини повинен сприяти гарному засвоєнню змісту повідомлення. Однак насправді це не так. Справа в тому, що для спортивних новин попри малий обсяг текстової інформації притаманна велика кількість імен, назв національностей, географічних об'єктів, посад та організацій і незначний відсоток різних цифр, дат та титулів. За таких умов зрозуміти відеоповідомлення досить складно.

Труднощі, що виникають у процесі аудіювання теленовин каналу „Euronews”, зникають завдяки постійному перегляду англійської інформації. Студенти поступово звикають до іноземного мовлення. Систематичне проведення такої роботи на заняттях сприяє покращенню рівня знань англійської мови. Географічні назви, дати та цифри з часом легко сприймаються слухачами. Покращується й розуміння іноземних імен, назв національностей та посад. Назви організацій студенти сприймають важко, оскільки вони щоразу змінюються. До того ж у кожній країні є свої особливості найменування, що ускладнює процес співставлення англійських аббревіатур із українською мовою. Титули узагалі трапляються у спортивних новинах украї рідко, тому вони лишаються проблемою, але незначною, оскільки не впливають на загальне усвідомлення телеповідомлення.

Нами проведено опитування 70 студентів (100 %) факультету фізичного виховання на рівень складності щодо сприйняття самостійних частин мови. Для 30 слухачів (близько 43 %) найважчим для розуміння виявився іменник, для 18 глядачів (26 %) – числівник, для 12 студентів (17 %) – дієслово, а для 10 студентів (14 %) – прикметник. Ніхто не визначив займенник та прислівник як складну для розуміння частину мови, що можливо, пов'язано із незначною кількістю таких лексичних одиниць у новинному матеріалі, обраному нами для перегляду. Більше того, на прохання визначити найлегшу частину мови слухачі відповіли так: 30 студентів (43 %) обрали займенник, 20 студентів (29 %) – прислівник, 10 студентів (14 %) – прикметник, 10 студентів (14 %) – іменник. Отже, займенник та прислівник не мали значного впливу на усвідомлення загально-го змісту телевізійних повідомлень.

Хочемо зазначити, що результати проведення першого аудіювання на основі новин телеканалу „Euronews” такі: 6 студентів (9 %) – „відмінно”, 14 студентів (20 %) – „добре”, решта (71 %) – „задовільно”. Результати останнього аудіювання: 16 студентів (23 %) – „відмінно”, 32 студенти (46 %) – „добре”, решта (31 %) – „задовільно”. Аудіювання проводилося систематично протягом семестру. Іншими словами, застосування інформаційного матеріалу телеканалу „Euronews” сприяє формуванню іншомовної та професійної компетентності.

Отже, визначено тлумачення терміну „аудіювання”. Спостерігаючи за роботою студентів на занятті визначено, що найбільші труднощі під час аудіювання англійських спортивних новин телеканалу „Euronews” викликають іноземні імена, географічні назви, цифри, дати, назви національностей, посад, організацій та титули. Опитування слухачів свідчить про те, що найскладнішою для сприйняття частини мови в межах обраних нами для аудіювання телевізійних повідомлень є іменник, а найлегшими – займенник та прислівник. Систематичний перегляд новин сприяє покращенню сприйняття англійської інформації, а отже, допомагає формувати іншомовну та професійну компетентність студентів факультету фізичного виховання.

Література:

1. Білан М.Б. Формування навичок аудіювання у курсантів (студентів) вищих військових навчальних закладів / М.Б. Білан // Збірник наук. пр. Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2013. – Вип. 43. – С. 225 – 229.
2. Бочкарьова О.Ю. Методика навчання майбутніх учителів англійської мови професійно спрямованого аудіювання : автореф. на здобуття наук. ст. канд. пед. наук : спец. 13.00.02 „Теорія і методика навчання : германські мови” / О.Ю. Бочкарьова. – К. : 2007. – 24 с.
3. Бубнова Д.В. Методика навчання ділового спілкування англійською мовою студентів старших курсів вищих технічних навчальних закладів: автореф. на здобуття наук. ст. канд. пед. наук : спец. 13.00.02 „Теорія і методика навчання : германські мови” / Д.В. Бубнова. – К. : Київ. нац. лінгв. ун-т, 2007. – 24 с.
4. Вікович Р.І. Труднощі аудіювання англійських теленовин / Р.І. Вікович // Наукові записки Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. : Педагогіка. – 2016. – № 1. – С. 88 – 94.
5. Charline Van Snick as good as gold at Abu Dhabi Judo Grand Slam [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.euronews.com/2017/10/26/charline-van-snick-as-good-as-gold-at-abu-dhabi-judo-grand-slam>
6. Greece hands over Olympic torch to South Korea [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.euronews.com/2017/10/31/greece-hands-over-the-olympic-torch-to-south-korea-in-ceremony-for-the-2018>
7. Triathlon World Cup winners crowned [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.euronews.com/2017/11/05/triathlon-world-cup-winners-crowned>